



„Motýlek Duháček a jeho kamarádi“



Č. j.: MSLECH/00858/2019

Školní rok: 2019/2020

Zpracovali: Bc. Tereza Kaňovská, Marie Šebestová

Úvod

Při sestavování Třídního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen TVP PV) vycházíme z obsahové stránky Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV) s názvem „Pramínky poznání“ a Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV).

TVP PV třídy Motýlek je program pracovní, bude neustále konfrontován s jeho realizací a přizpůsobován aktuálním podmínkám, situacím a potřebám dětí. Tematické celky vycházejí z integrovaných bloků zpracovaných ve ŠVP PV, které budou realizovány průběžně. Učitelky samy volí témata, která budou vytvářena postupně během roku. TVP PV pomáhá v průběhu vzdělávacího procesu zajistit, aby vzdělávací obsah odpovídal svým zaměřením i úrovni náročnosti potřebám, možnostem a zkušenostem dětí ve třídě.

Charakteristika třídy

Ve třídě Motýlek pracují s dětmi dvě učitelky a asistentka pedagoga s potřebnou kvalifikací v souladu se zákonem o pedagogických pracovnících.

Třída Motýlek je věkově heterogenní. Ve třídě se od 2. 9. 2019 vzdělává 25 dětí ve věku od dvou do čtyř let, z toho 1 dítě dvouleté, 16 dětí tříletých a 8 dětí čtyřletých. Z celkového počtu 25 dětí je 18 chlapců a 7 děvčat. Z počtu 25 dětí se jich ve třídě Motýlek 9 vzdělávalo již v minulém školním roce, 7 dětí se vzdělávalo ve třídě Květinka, 1 dítě ve třídě Hříbek a 8 dětí navštěvuje mateřskou roku v tomto školním roce poprvé.

Maskotem třídy je motýl Duháček, který bude děti provázet jednotlivými tématy a působit jako jednotící a motivační prvek.

Zdravotní stav dětí je dobrý; konkrétní údaje jsou k dispozici v osobních záznamech dětí. Zvýšenou pozornost z důvodu zdravotního stavu je potřeba věnovat dvěma dětem. Jedné dívce jsou na základě lékařské zprávy denně podávány léky, u jednoho chlapce je zapotřebí důsledně dodržovat pitný režim. Některé děti ze třídy Motýlek jsou přihlášeny do zájmové aktivity v mateřské škole s názvem „Brousíme si jazýček“ z důvodu nedokonalé výslovnosti některých hlásek.

Ve třídě Motýlek se vzdělává také jeden chlapec, jemuž jsou přiznána podpůrná opatření čtvrtého stupně. Ve třídě kromě třídních učitelek pracuje také asistentka pedagoga. Pro chlapce byl vytvořen Individuální vzdělávací plán, který slouží k průběžnému vypracování vzdělávací nabídky.

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Třída má svůj vlastní vchod s malou předsíňkou, šatnu pro děti, nově vybavenou šatnu pro učitele, sociální zařízení pro děti uzpůsobené dané věkové skupině, které čeká výměna vodovodních baterií za pákové, sklad a přípravnu jídla. Je vybavena dřevěným dětským nábytkem s barevnými prvky, který je estetický a uzpůsobený mladším i starším dětem. Nábytek ve třídě byl oproti minulému školnímu roku částečně přestěhován tak, aby toto nové uspořádání lépe vyhovovalo potřebám dětí. Hračky, stavebnice, manipulační i didaktické hry jsou umístěny tak, aby byly dětem snadno přístupné, a jsou označeny tak, aby je děti dokázaly samostatně zařadit na správné místo.

Jednotlivé hrací koutky (ateliér, molitánek, kuchyňka, stavebnice, dílna, knihovna...) jsou označeny charakteristickými obrázky s uvedením maximálního počtu dětí u dané aktivity tak, aby zůstávala pro děti příjemná a bezpečná. Tato metoda se osvědčila v minulém školním roce, proto byla zachována i v tom letošním. Výzdoba třídy a šatny je obměňována dle aktuálních tematických celků. Židle a stolečky jsou stejně jako v minulém školním roce označeny značkami jednotlivých dětí tak, aby každé z nich mělo ve třídě své stálé místo a mohlo je snadno rozpoznat, což pomáhá naplňovat potřebu bezpečí a jistoty. Děti mají také k dispozici skříňku pro uložení plyšových hraček přinesených z domu a šuplíky pro průběžné ukládání výtvarných i jiných prací.

Vybavení třídy je vzhledem k potřebám a cílům vzdělávání dostatečné. Poskytuje prostor pro pohyb dětí, vymezuje prostor pro každodenní společné scházení v komunitním kruhu a zároveň díky koutkům umožňuje dětem soukromí a motivuje je k různým aktivitám a činnostem. Pro chlapce s podpůrnými opatřeními byl vytvořen koutek pro individuální práci.

Děti mají přístupnou školní zahradu s vlastním pískovištěm a zábavnými herními prvky, které jim umožňují dostatek volného pohybu. Ke školní zahradě patří také venkovní sociální zařízení, jež v tomto školním roce projde plánovanou rekonstrukcí. Třída má k dispozici také truhlíky, které využíváme k drobným pěstitelským činnostem.

Životospráva

Děti jsou vedeny k dodržování pravidel při stolování, k hygieně. Každý den mají k dispozici čerstvé ovoce a zeleninu. Velký důraz je kladen na dodržování pitného režimu. Učitelky na pitný režim všech dětí dohlížejí a vybízejí je k pití. Do jídla děti nenutíme, vedeme je však k tomu, aby jídlo vždy alespoň ochutnaly. Pozitivně děti motivujeme, v případě potřeby spolupracujeme s rodiči.

Každodenně poskytujeme dětem dostatek pohybu. Vhodnou motivací a přípravou aktivit se snažíme v dětech vytvářet pozitivní vztah k pohybu a sportu jak ve třídě, tak při pobytu venku.

Individuální potřeba spánku i odpočinku u jednotlivých dětí je respektována. Dětem s menší potřebou spánku nabízíme klidové činnosti.

Organizační a psychosociální podmínky

Organizační podmínky jsou nastaveny tak, aby bylo optimálně zajištěno střídání hry, řízených činností, pohybových aktivit, pobytu venku, jídla, hygieny i odpočinku. Při plnění výchovně vzdělávacího programu je přihlíženo k individuálním zvláštnostem jednotlivých dětí. Organizační struktura dne respektuje zájmy a potřeby dětí, zároveň však svou pravidelností a řádem přispívá k naplňování potřeby jistoty a bezpečí. Tomu napomáhají také každodenní zvyklosti a rituály, mezi něž patří přivítání v ranním komunitním kruhu s motýlkem Duháčkem, uklízací písnička, hodnotící komunitní kruh a rozcházezí rituál před odchodem do rozcházezí třídy.

Uklízací

Srovnat hračky umím hravě,
všechno pěkně uklidit.
Kolem sebe neporádek
nebudu už nikdy mít.
Kdo chce půjčit koloběžku,
panenku či auto džíp?
Půjčím mu je na chvíličku,
lakomý já nechci být.

Myšky (rozcházezí rituál)

Myšky chodí velmi tiše,
mají tlapky jako z plyše.
Tiše, myši, ššš,
ať nás nikdo neslyší.

Narozeninová

Franta má narozeniny,
my máme přání jediný:
štěstí, zdraví, štěstí, zdraví,
hlavně to zdraví!

Dobré je, že jsi na světě,
koukni, jak rádi máme tě.
Štěstí, zdraví, štěstí, zdraví,
hlavně to zdraví!

Když už se člověk narodí,
dej bůh, ať málo marodí.
Štěstí, zdraví, štěstí, zdraví,
hlavně to zdraví!

Každý poslední pracovní den v měsíci proběhne společná oslava všech dětí, které v daném měsíci měly svátek nebo narozeniny.

Během roku budou do činností zařazovány také tradiční školní akce, návštěva kulturních zařízení a výlety, sportovní akce, školní či třídní projekty.

Adaptační režim

Budeme vytvářet přátelské, bezpečné a laskavé prostředí tak, abychom dětem zajistily co nejlhčí průběh procesu adaptace. Děti, které třídu Motýlek navštěvovaly již v minulém školním roce, budeme vybízet k pomoci nově příchozím dětem a k laskavému přístupu k nim. K úspěšné adaptaci všech dětí využijeme také třídního maskota, motýla Duháčka. Rodiče mají v prvních zářijových týdnech možnost vyzvedávat děti po domluvě s pedagogy i v průběhu dopoledne.

Denní režim

- 6:00 – 7:30** scházení dětí všech tříd ve třídě Sluníčko, spontánní aktivity, odchod dětí do své třídy
- 7:30 – 9:00** spontánní aktivity, individuální práce s dětmi, úklid třídy, hygiena, postupná svačina
- 9:00 – 10:00** ranní komunitní kruh, řízená činnost, pohybové činnosti, hodnotící komunitní kruh, hygiena, příprava na pobyt venku
- 10:00 – 11:30** pobyt venku, hygiena, příprava na oběd
(v případě nepříznivého počasí náhradní aktivity uvnitř mateřské školy)
- 11:30 – 12:15** oběd, hygiena (včetně ústní), příprava na odpočinek
- 12:15 – 14:00** poslech pohádky, ukolébavky, odpočinek, individuální klidové činnosti s dětmi s nižší potřebou spánku
- 14:00 – 15:30** hygiena, svačina, spontánní aktivity, individuální práce s dětmi, úklid třídy, rozcházezí rituál, odchod do rozcházezí třídy (Kočička)
- 15:30 – 16:30** spontánní aktivity, rozcházení dětí

Pravidla třídy

Seznamování s pravidly a jejich společnému vytváření jsou věnovány první tři týdny v září v rámci tematického celku „Motýlek Duháček a noví kamarádi“. S pravidly po celý rok pracujeme průběžně, přirozeně, vždy v reakci na aktuální situace. Práce s pravidly probíhá v rámci všech typů činností.

- **SRDÍČKOVÉ PRAVIDLO.** Chováme se k sobě kamarádsky. Umíme se rozdělit, obdarovat. Problémy řešíme společně. Pomáháme si.
- **PUSINKOVÉ PRAVIDLO.** Pusinku máme na hezká slova - mluvíme slušně. Umíme pozdravit, poprosit i poděkovat, omluvit se. Když jíme, domlouváme se klidným hlasem.
- **OUŠKOVÉ PRAVIDLO.** Když jeden mluví, ostatní poslouchají.
- **ŽELVIČKOVÉ PRAVIDLO.** Ve třídě chodíme krokem. Když odcházíme ze třídy, vždy se nejprve zeptáme.
- **KOŠTÁTKOVÉ PRAVIDLO.** Hračky uklízíme na správné místo. Novou hračku si půjčíme až potom, co uklidíme tu předchozí. Uklízíme po sobě také na zahradě. Po jídle po sobě ze stolu uklízíme nádobí. Než jdeme do šatny, vyzujeme si boty a urovnáme je do své přihrádky. V šatně si oblečení poskládáme a urovnáme do své skříňky.
- **POSTÝLKOVÉ PRAVIDLO.** Před odpočinkem si oblečení složíme na židličku. Uložíme k němu i sponky, gumičky. Tiše posloucháme pohádku. Na postýlkách klidně ležíme a odpočíváme. Podepsané pyžamko opatřené poutkem si v pondělí ráno nosíme přímo do třídy, v pátek odpoledne odnášíme domů.
- **KAPIČKOVÉ PRAVIDLO.** V koupelně šetříme vodou, mýdlem a toaletním papírem. Pouštíme si jen tolik vody, kolik potřebujeme. S vodou zacházíme tak, aby podlaha zůstala suchá.
- **MYDLINKOVÉ PRAVIDLO.** Když jdeme na záchod, vždycky si pak umyjeme ruce vodou a mýdlem. Stejně tak i před každým jídlem.
- **NAROZENINOVÉ PRAVIDLO.** Na všechny děti, které v průběhu měsíce mají svátek nebo narozeniny, čeká velká společná oslava vždy poslední pracovní den v daném měsíci. Oslavenci v tento den mohou svým kamarádům přinést něco dobrého a užít si s nimi sváteční den.

Spolupráce s rodinou

Spolupráce s rodiči je pro nás velmi důležitým aspektem. Rodiče informujeme o obsahu vzdělávání a činnostech písemnou formou na nástěnce v šatně. Mají možnost kdykoliv si prohlédnout portfolio svého dítěte a sledovat výzdobu s dětskými pracemi pravidelně prezentovanými v prostorách šatny a třídy.

Snažíme se pěstovat mezi námi a rodiči vzájemnou důvěru, pochopení a ochotu spolupracovat a otevřeně komunikovat. Rodiče budou dostatečně informováni o svém dítěti, o jeho chování, změnách ve vývoji. Nezasahujeme do soukromých záležitostí rodiny, zachováváme diskrétnost a mlčenlivost.

Rodiče zapojujeme do společných akcí třídy i celé mateřské školy, vybízíme je k pravidelnému sledování informačních nástěnek, webových i facebookových stránek školy.

Na začátku školního roku jsou uspořádány třídní schůzky, na nichž rodiče seznamujeme se školním řádem, obsahem vzdělávání, organizací dne i školního roku a dalšími důležitými informacemi. Podle potřeby pedagogů i rodičů sjednáváme vyžádané individuální pohovory či schůzky během celého roku.

Obsah vzdělávání

Třídní vzdělávací program má název „Motýlek Duháček a jeho kamarádi“. Integrované bloky uvedené v ŠVP PV učitelky průběžně rozpracovávají do tematických celků tak, aby vzdělávací nabídka směřovala k naplňování stanovených cílů. Děti jsou vzdělávány také prostřednictvím zapojení do pedagogických projektů nebo během nadstandardních zájmových aktivit.

Integrované bloky

- Rozhlédni se tu i tam, uvidíš, že nejsi sám
- Chválím Tě, Země má
- Svátky a tradice v naší mateřské škole
- Ve školce je hodně knih, podívej se, co je v nich
- Já a moje rodina
- Cestujeme po světě na té naší planetě

Dílčí integrované bloky:

- Pěvecký sbor Cvrčci

Pedagogické projekty:

- Zdraví
- Kam chodí táta s mámou
- Klubíčko pohádek
- Celé Česko čte dětem
- Papír za papír

Nadstandardní zájmové aktivity:

- Brousíme si jazýček
- Lyžařský kurz Skaláček
- Plavání
- Keramika
- Hopsálek
- Flétnička

Třídní cíle

- Při tvorbě vzdělávací nabídky vycházet z pedagogického pozorování dětí, záznamy pedagogické diagnostiky a evaluaci tematických celků průběžně doplňovat o poznámky z pozorování dětí. Poskytovat dětem srozumitelnou zpětnou vazbu k jejich práci.
- Průběžně doplňovat zavedený systém diagnostických portfolií.
- Zaměřit se na získávání a upevňování správných hygienických návyků dětí: nutnost mytí rukou před každým jídlem a po použití toalety, osvojení správného způsobu mytí rukou, šetření vodou. Seznamovat děti s významem vody v životě člověka, s jejími zdroji.
- Uplatňovat důslednost v dodržování pochopených třídních pravidel i pravidel zdvořilého společenského kontaktu. Pravidla vytvořit spolu s dětmi, odůvodňovat, upevňovat a průběžně opakovat s ohledem na aktuálně vzniklé situace.
- Do denního režimu před pobytem venku zařadit krátký hodnotící komunitní kruh pro podporu sebereflexe a komunikačních dovedností dětí.
- Důsledně se věnovat rozvoji řečových a komunikativních dovedností dětí. Zařazovat gymnastiku mluvidel, využívat logopedická říkadla a písničky, dávat příležitosti k samostatnému vyjadřování, upevňovat řečovou kázeň.
- Zařazovat pohybové chvílky nebo delší pohybové aktivity se záměrným nácvikem přirozených cvičení, zdravotních cviků. V případě příznivého počasí v co největší míře uskutečňovat pohybové činnosti venku – využívat školní zahradu, hřiště ZŠ a další možnosti v okolí MŠ.
- Nabízet dětem dostatek činností podporujících tvořivost a fantazii – námětové hry v koutcích, problémové otázky – co by se stalo, kdyby...?. Podporovat manuální zručnost a rozvoj jemné motoriky při hrách, řízených aktivitách i sebeobslužných činnostech. Nabízet dostatek aktivit podporujících objevování a experimentování.
- Podporovat a iniciovat vytváření pozitivních vztahů, učit děti vzájemně spolupracovat, respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy, domlouvat se, vystřídat se. Podporovat děti ve snaze o řešení vzniklých problémů nejprve samostatně mezi dětmi, až poté s pomocí dospělého. Posilovat pozitivní sebepojetí a sebevědomí dětí, psychickou zdatnost a odolnost.
- Ukazovat dětem souvislost toho, co se naučily v mateřské škole, s reálnými situacemi každodenního života.

- Umožnit dětem v co největší míře pokračovat následující den v námětových hrách náročnějších na prostor (rozestavěné stavby), poskytnout dětem možnost označit svou stavbu, výrobek apod. svou značkou.

Tyto cíle vycházejí z cílů ŠVP PV, z evaluační zprávy ŠVP PV za školní rok 2018/2019 a z evaluace třídního vzdělávacího programu třídy Motýlek za školní rok 2018/2019. Jsou konkretizovány a specifikovány pro potřeby třídy Motýlek v aktuálním školním roce. Další konkrétní cíle jsou součástí jednotlivých tematických celků a vycházejí z cílů integrovaných bloků.

Evaluace

Základní kritéria pro evaluaci TVP PV určuje ŠVP PV, jsou jednotná a závazná pro všechny třídy. Hodnotíme podmínky vzdělávání, průběh a výsledky vzdělávání.

Evaluace vychází z každodenní diskuze a výměny zkušeností: projevy dětí, co děti znají, co ne, co dařilo, co ne a proč. Po ukončení každého tematického celku je nutná zpětná vazba, kdy budou stanoveny klady, zápory a východiska pro další práci.

Záznamy o dětech budou vypracovány vždy dle potřeby, nejméně 2x ročně. Evaluační zpráva třídy pro školní rok 2019/2020 bude zpracována v měsíci červnu 2020.

V Ostravě dne 2. 9. 2019

Bc. Tereza Kaňovská

Marie Šebestová

Jana Třaskalíková Ondriašová